

PROGRAMA I: “Cap infermera sola”

Introducció

De la línia de treball amb col·lectius vulnerables, neix la iniciativa del COIB anomenada “Cap infermera sola”. El que es pretén amb aquest programa és arribar a aquella població d'infermeres en situació de solitud, sense possibilitats de mantenir relacions socials efectives amb risc d'aïllament social.

El concepte de solitud és aquell “estat de qui és sol, de qui viu sol o gairebé sol.” És per tant, un fenomen visible, però també subjectiu, ja que el fet d'estar envoltat de persones no implica no estar o no sentir-se sol. Això demana una capacitat d'observació bàsica per part dels voluntariats i molt especialment d'aquells que es dediquen a la cerca.

Segons el programa de Municipal per a la Gent Gran de la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona, l'índex de solitud s'ha incrementat notablement en persones majors de 65 anys, des de l'any 1991 (veure Taula 1).

TAULA 1. Evolució de l'índex de solitud

Grups de població	1991			2001			2005		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Població de 65 i més	285.481	107.676	177.805	325.859	126.467	199.392	332.794	128.917	203.877
Població de 65 i més que viu sola	54.054	8.622	45.432	75.539	13.875	61.664	83.104	16.571	66.533
Índex de solitud	18,9	8,0	25,6	23,2	11,0	30,9	25,0	12,9	32,6

Grups de població	1991			2001			2005		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Població de 75 i més	120.071	39.432	80.639	151.403	51.468	99.935	163.865	55.742	108.123
Població de 75 i més que viu sola	26.521	4.104	22.417	44.593	6.953	37.640	54.951	9.253	45.698
Índex de solitud	22,1	10,4	27,8	29,5	13,5	37,7	33,5	16,6	42,3

Font: Informació facilitada pel Departament de Recerca i Coneixement, Sector de Serveis Personals. Ajuntament de Barcelona.

Taula 1. Evolució de l'índex de solitud.

Objectius del programa

El programa “Cap infermera sola” té com a objectiu millorar la qualitat de vida d'aquelles persones que, per diferents motius, estan en situació de risc d'aïllament social i de les seves famílies.

L'acompanyament és una part essencial del procés de “tenir cura” i, per tant, aquest programa serà una oportunitat per al desenvolupament personal i professional de la infermera.

En què consisteix el programa?

El paper de la infermera voluntària del programa “Cap infermera sola” és el de realitzar tasques d’acompanyament. L’acompanyament es defineix com “anar (amb algú) per escortar-lo, custodiar-lo, fer-li costat, guiar-lo”¹. Pot variar en cada cas, en funció de les necessitats de la infermera receptora del voluntariat, i poden ser: anar amb ell/ella a passejar, visitar-la un dia a la setmana, acompanyar-la a anar a un lloc determinat...

A. VOLUNTARIS

Requisits per a ser voluntari

Els requisits per a ser voluntari a través del COIB son el següents:

- Manifestar la disposició a participar en el programa.
- Fer la formació bàsica del voluntariat del COIB.
- Realitzar la formació específica per aquest programa.
- Estar col·legiat al COIB.

Serà el COIB qui, després del procés de formació pertinent, determini l’aptitud del voluntari per realitzar la tasca concreta que aquest vol fer.

Requisits per a ser usuari

La demanda de voluntariat es pot fer a través del servei infermera per infermera o bé a través de la demanda de voluntariat del COIB, de forma presencial o telefònica.

Una vegada feta la demanda:

- S’exposarà el cas davant de la Comissió de Voluntariat.
- Es contactarà amb els serveis pertinents: infermera de referència, assistent social de zona,... per tal de comprovar que no existeix cap recurs social disponible en la comunitat.
- Una infermera de la Comissió de Voluntariat anirà al domicili de la sol·licitant per comprovar que aquesta entra dins de la població receptora del programa.

---

¹ Diccionari de la Llengua Catalana. Segona Edició (DIEC2) [seu Web]*. Barcelona: Institut d’Estudis Catalans; [20 d’octubre de 2008]. <http://dlc.iec.cat/results.asp>

Formació

La persona interessada en aquesta iniciativa rebrà la formació bàsica del voluntariat del COIB.

També haurà de realitzar el curs específic per aquest programa.

Metodologia

La metodologia a aplicar, en aquest cas, és la dels programes propis del COIB:

- Rebuda de trucades telefòniques.
- Concertar una trobada amb la infermera responsable.
- Explicació: en què consisteix el programa?
- Explicació dels requisits i dels passos a seguir.
- Introducció al voluntari en el pla de formació.

Difusió del programa de voluntariat

En el futur es pretén publicitar la possibilitat de participar en aquest programa de voluntariat en els diferents mitjans del COIB (Info Infermeria mensual, correu electrònic, correu convencional, presencialment,...), a través de mitjans extraordinaris (roda de premsa, publicació de l'acció voluntària ,...) i a través de la relació amb les diverses institucions voluntàries.

Avaluació

L'avaluació d'aquest programa es realitzarà amb:

- Els registres.
- Materials d'avaluació: qüestionaris...
- Seguiments.

B. USUARIS

Requisits per a ser usuaris

Els usuaris amb perfil d'inclusió al programa CIS són aquells que presenten un diagnòstic infermer de risc d'aïllament social, manifestat per les següents característiques:

- Dificultats per establir relacions socials
- Dificultats per adaptar-se a les situacions de canvi
- Manca de suport social: familiars, amics, grups de referència
- Barreres en la comunicació: físiques, psicològiques i socials.

Metodologia

L'usuari pot contactar amb el COIB de manera presencial, a través del telèfon gratuït 900 705 705, o del correu electrònic voluntariat@coib.cat.

- S'exposarà el cas davant la Comissió del voluntariat.
- Es contactarà amb els serveis pertinents: infermera de referència, assistent social de zona, ... per tal de comprovar que no existeix cap recurs social disponible en la comunitat.
- Una infermera de la Comissió del voluntariat, anirà al domicili de la sol·licitant per comprovar que aquesta entra dins de la població receptora del programa (incloure valoració).
- En cas d'estar inclosa al programa: posar al voluntari designat en contacte amb l'usuari.

Difusió del programa de voluntariat

En el futur es pretén publicitar la possibilitat de participar en aquest programa de voluntariat en els diferents mitjans del COIB (Info Infermeria mensual, correu electrònic, correu convencional, presencialment,...), a través de mitjans extraordinaris (roda de premsa, publicació de l'acció voluntària ,...) i a través de la relació amb les diverses institucions voluntàries.

Avaluació

L'avaluació d'aquest programa es realitzarà amb:

- Els registres.
- Materials d'avaluació: qüestionaris...
- Seguiments.